

Warszawa, dnia 4.04.1984 r.

T A J N E

Egz. Nr. ...1...

65

A N A L I Z A

62

sprawy obiektowej kryptonim "LISTOPAD"

Sprawa obiektowa "LISTOPAD" nr ewid. 39333 została wszczęta 9.11.1983 r. w związku z obchodami 65 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

W ramach tych obchodów na terenie Warszawy w dniach 10 - 13.11.1983 r. z inicjatywy Rady Krajowej i Rady Warszawskiej PRON zorganizowany został uroczysty koncert w Filharmonii Narodowej. W katedrze oraz w kościołach św. Anny i św. Wacława odprawione zostały nabożeństwa.

Z posiadanego wcześniej rozpoznania operacyjnego wynikało, że grupy antysocjalistyczne będą dążyły do rozszerzenia zakresu obchodów i wykorzystania ich do demonstracji antysocjalistycznych i antypaństwowych; w związku z tym sprawę obiektową wszczęto w celu:

- operacyjnego rozpoznania zamierzeń wrogich ugrupowań,
- przeciwdziałania zamierzeniom godzącym w bezpieczeństwo i porządek publiczny,
- dokumentowania wrogich faktów mogących wystąpić podczas obchodów rocznicy.

Biorąc pod uwagę przebieg obchodów w ubiegłych latach założono, że działanie ugrupowań antysocjalistycznych będzie się przejawiać poprzez:

- zakłócenia porządku w rejonie katedry, Pl. Zamkowego, Krakowskiego Przedmieścia i Grobu Nieznanego Żołnierza,
- akcje propagandowe zmierzające do zaktywizowania załóg zakładów pracy, bazujące na trudnościach gospodarczych,
- wykorzystanie cmentarzy i pomników do nadania im wrogiego lub prowokacyjnego wystroju oraz zgromadzeń.

W związku z powyższym założeniem określono, że celem działań w sprawie obiektowej "LISTOPAD" będzie:

- operacyjne rozpoznanie zamiarów zakłócenia organizacji

- i przebiegu oficjalnych obchodów rocznicy,
- operacyjne i fizyczne zabezpieczenie planowanych imprez,
- dokumentowanie wrogich faktów.

Dla osiągnięcia określonego celu zaangażowano pracowników Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej jednostek SUSW, DUSW oraz RUSW w Wołominie.

W dniu 9.11.83 r. odbyła się odprawa kierowników zainteresowanych jednostek z udziałem Zastępcy Szefa SUSW d/s SB płk. Z. Bieleckiego. Poszczególnym grupom funkcjonariuszy wyznaczono następujące zadania:

- rozpoznawanie i neutralizowanie zagrożeń mogących wystąpić na terenie ochraniających obiektów i w ochraniających środowiskach,
- dokumentowanie dla celów operacyjnych i procesowych wrogich i przestępczych zdarzeń w zagrożonych rejonach,
- niedopuszczenie do zorganizowania w określonych miejscach akcji zmierzających do zakłócenia porządku i bezpieczeństwa,
- zatrzymywanie prowokatorów i przywódców ewentualnych zająć jak też osób kolportujących wrogą literaturę, wykonujących wrogie napisy, niosących sztandary, wrogie emblematy lub transparenty, wykorzystujących środki nagłaśniające, wznoszących okrzyki, hasła nawołujące do szkodliwych wystąpień,
- przejmowanie ulotek lub opracowań,
- inicjowanie działań mających na celu dezorganizację prób naruszania porządku publicznego.

Gotowość sił operacyjnych wyznaczono na godz. 17⁰⁰ w dniu 11.11.83 r. z wyjątkiem grup zabezpieczających cmentarze, którym początek działań wyznaczono na godz. 8⁰⁰ tego dnia.

Zaangażowane w realizacji sprawy jednostki, przeprowadziły następujące działania:

1. Wydziały II, III, III-1, III-2, IV, V, V-1, V-2 przeprowadziły rozpoznanie sytuacji w ochraniających obiektach i środowiskach przed i w czasie obchodów rocznicy odzyskania niepodległości.
2. 10 pracowników Wydziału III-1 wspólnie z pracownikami BOR MSW w dniu 10.11.1983 r. uczestniczyło w operacyjnym i fizycznym zabezpieczeniu uroczystego koncertu w

Filharmonii Narodowej.

3. 20 pracowników Wydziału IV w dniach 11 - 13.11.83 r. obserwowało i dokumentowało przebieg nabożeństw w wytypowanych kościołach.
4. 24 pracowników Wydziału V-2 w dniu 11.11.83 r. zabezpieczało główny cmentarz wojskowy na Powązkach ze szczególnym uwzględnieniem tzw. dolinki katyńskiej, kwater AK, pomnika "Orląt Lwowskich".
5. 60 pracowników DUSW Żoliborz, DUSW Praga Pn, i RUSW Wołomin zabezpieczało:
 - cmentarz "cywilny" na Powązkach z uwzględnieniem grobów Przemyka, Rydza Smigłego, Popiela i ofiar Pawiaka,
 - cmentarz bródnowski z uwzględnieniem kwatery AK, kwatery OW PPS, grobu Dmowskiego i tzw. drugiej dolinki katyńskiej,
 - obelisk w Wołominie poświęcony Piłsudskiemu.
6. 26 pracowników Wydziału "B" zorganizowało punkty obserwacyjne w rejonie Starego Miasta i Krakowskiego Przedmieścia, obserwowało przebieg wydarzeń w tym rejonie. Pracownicy ci systematycznie informowali kierownictwo SUSW o sytuacji we wskazanym wyżej rejonie oraz fotografowali szczególnie interesujące sytuacje i osoby.
7. 20 pracowników DUSW Śródmieście zabezpieczało organizacyjnie rejony katedry, Pl. Zamkowego, Krakowskiego Przedmieścia i Placu Zwycięstwa.
8. 50 pracowników Wydziału III-2, III i V-1 zabezpieczało trasę od katedry do Pl. Zwycięstwa podczas przemieszczania się zorganizowanych grup po zakończeniu nabożeństw w katedrze i kościele św. Anny.
9. Pracownicy IOP i pracownicy jednostek operacyjnych ochraniających obiekty gospodarki narodowej spowodowali szczególne wzmożenie czujności administracji tych obiektów i straży przemysłowej w celu zapobieżenia aktom sabotażu, kolportowaniu ulotek, plakatowaniu oraz nanoszenia wrogich haseł i symboli na budynkach i ogrodzeniach.
10. WSK SUSW zorganizował zabezpieczenie zagrożonych rejonów siłami Brygady Manewrowej.
11. Inspektorat Informacyjno-Analityczny SB w oparciu o otrzymywane z w/w jednostek informacje przekazywał do Gabinetu

Ministra Spraw Wewnętrznych meldunki o przebiegu obchodów i sytuacji w zagrożonych rejonach miasta.

Szczegółowe informacje dot. zaistniałych w okresie obchodów zdarzeń i osób mających z nimi związek, przekazano zainteresowanym jednostkom.

W wyniku rozpoznania prowadzonego przez jednostki Służby Bezpieczeństwa stwierdzono, że temat rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości nie powodował zainteresowania większości pracowników ochraniających obiektów gospodarki narodowej. W tym czasie dominowała tematyka ekonomiczna a szczególnie dotycząca podwyżek cen. Niemniej ^{ak}jednostki w niektórych przedsiębiorstwach, w środowisku byłych działaczy "Solidarności" przekazywana była wiadomość o planowanym pod pomnikiem A. Mickiewicza, nielegalnym zgromadzeniu dla uczczenia rocznicy niepodległości.

W wielu kościołach odbyły się nabożeństwa "w intencji ojczyzny" oraz inne imprezy, podczas których stwierdzono wrogie wypowiedzi lub inne akcenty antypaństwowe. Przewidując to, władze wyznaniowe miasta przeprowadziły wcześniej rozmowy z Kanclerzem Kurii Warszawskiej, w której zwróciły uwagę na zagrożenie porządku publicznego.

W dniu 11.11.83 r. o godz. 19⁰⁰ w katedrze św. Jana i kościele św. Anny zakończyły się planowane uroczystości, a ich uczestnicy sformowali pochód. Według szacunkowych obliczeń pracowników Wydziału "B" zgromadziło się ok. 6000 osób w różnym wieku. Tłum ten przemieszczał się Krakowskim Przedmieściem w kierunku Grobu Nieznanego Żołnierza. Na czele pochodu szła 10 osobowa grupa, w której znajdował się m.innymi ksiądz. Trzy osoby niosły wieniec z napisem "11.11.1918 Józefowi Piłsudskiemu Żołnierzowi Wolności i Niepodległości 11.11.1983."

Na wysokości ul. Trębackiej pochód został zatrzymany przez funkcjonariuszy MO. Do Grobu Nieznanego Żołnierza dopuszczono delegację z wiencem. Kwiaty złożyły także pojedyncze osoby. Po złożeniu wieńca zebrani przy grobie modlili się i odśpiewali pieśń "Boże coś Polskę" ze słowami "ojczyznę wolną racz nam wrócić panie". Zgromadzeni rozeszli się około godz. 20⁰⁰.

Pracownicy Wydziału "B" wykonali dokumentację fotograficzną obrazującą dojście do grobu i składanie wieńca. Fotografie przedstawiono zainteresowanym jednostkom. Pracownicy Wydziału III-2 rozpoznali wśród składających wieńiec figurantów swoich spraw: Stefana MELAKA, Tadeusza JAWORSKIEGO i Księdza MAŁKOWSKIEGO.

Pracownicy zabezpieczający rejon pochodzenia wylegitymowali 21 osób i zatrzymali 17. Informacje na temat tych osób przekazano jednostkom SB właściwym ze względu na miejsce pracy i nauki w/wym. osób.

W N I O S K I

1. Biorąc pod uwagę przebieg wydarzeń w dniu 11.11.1983 r. związanych z obchodami rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości a szczególnie fakt, że nie doszło do drastycznego zakłócenia porządku publicznego, należy uznać, iż realizacja zadań przez jednostki SB i MO doprowadziła do osiągnięcia zakładanego w sprawie obiektywnej "LISTOPAD" celu.
2. W przyszłości podczas zabezpieczania podobnych manifestacji należy wykorzystać doświadczenia pozytywnych działań MO, w wyniku których do Grobu Nieznanego Żonierza doszła nieduża grupa osób. Ułatwiło to kontrolowanie jej składu, zachowania się i sfotografowanie.
3. W przyszłych działaniach jednostek SB i MO, zabezpieczających rejon przemieszczania się manifestacji, większy nacisk położyć na legitymowanie i ewentualne zatrzymywanie aktywniejszych osób i przywódców poszczególnych grup. Podczas działań 11.11.1983 r. wylegitymowano bardzo niewiele osób w stosunku do wszystkich zgromadzonych.
4. W przyszłych działaniach tego typu wykorzystać plan działań operacyjnych w dniach 11 - 13.11.83 r. jako przykład planowania operacyjnego, które pozwoliło na osiągnięcie postawionego przed jednostkami SB i MO celu. Kopię planu przekazać do Sekcji I Wydziału V-2 SUSW.

5. Planowanie ewentualnych przyszłych działań związanych z rocznicą odzyskania niepodległości przez Polskę i przygotowania do zabezpieczenia realizować z większym niż dotychczas wyprzedzeniem.
6. Sprawę obiektową "LISTOPAD" zakończyć, a materiały złożyć w archiwum Wydziału "C" SUSW.

Kierownik Sekcji VII Wydz. V-2

[Signature]
kpt A. PTASZYŃSKI

Wyk. w 2 egz.

Egz. nr 1 - sprawa obiektowa "LISTOPAD"

Egz. nr 2 - Sekcja I Wydz. V-2 SUSW

Druk. ZK dz.masz.131/84

Działania planowane w sprawie zostały w pełni wykonane przez wydziałowe jednostki SWSW. Predykcje powzięte w sprawie nie do efektywnego zalecenia - nie operacyjnego tego typu nie ma w przyszłości!

9.01.84.

NACZELNIK WYDZIAŁU V-2
S.U.S.W. w Warszawie*[Signature]*